

COLLECTION OF SCIENTIFIC PAPERS

ISSUE
№4

1ST INTERNATIONAL SCIENTIFIC
AND PRACTICAL CONFERENCE

**MODERN SCIENCE,
ECONOMY AND
DIGITAL INNOVATION**

JANUARY 29-31, 2025
BUCHAREST, ROMANIA

INTERNATIONAL SCIENTIFIC UNITY

1st International Scientific and Practical Conference
**«Modern Science, Economy
and Digital Innovation»**

Collection of Scientific Papers

January 29-31, 2025
Bucharest, Romania

UDC 01.1

Modern Science, Economy and Digital Innovation: Collection of Scientific Papers "International Scientific Unity" with Proceedings of the 1st International Scientific and Practical Conference. January 29-31, 2025. Bucharest, Romania. 202 p.

ISBN 979-8-89704-986-8 (series)
DOI 10.70286/ISU-29.01.2025

The conference is included in the Academic Research Index ReserchBib International catalog of scientific conferences.

The collection of scientific papers "International Scientific Unity" presents the materials of the participants of the 1st International Scientific and Practical Conference "Modern Science, Economy and Digital Innovation" (January 29-31, 2025).

The materials of the collection are presented in the author's edition and printed in the original language. The authors of the published materials bear full responsibility for the authenticity of the given facts, proper names, geographical names, quotations, economic and statistical data, industry terminology, and other information.

The materials of the conference are publicly available under the terms of the CC BY-NC 4.0 International license.

ISBN 979-8-89704-986-8 (series)

CONTENT

SECTION: ACCOUNTING AND TAXATION

Шигун М.М., Фурда В.О.

ЕВОЛЮЦІЯ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ БУХГЛТЕРІВ ТА АНАЛІТИКІВ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ ТА ЗАСТОСУВАННЯ ІШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ.....	9
--	---

SECTION: AGRICULTURAL SCIENCES

Миколайко І.

УРОЖАЙНІСТЬ ГІРЧИЦІ ЗАЛЕЖНО ВІД СОРТОВИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ ТА СТРОКІВ ЗБИРАННЯ.....	12
---	----

Trotsenko N., Zhatova H.

FEATURES OF LEAF QUINOA DEVELOPMENT DEPENDING ON FERTILIZATION.....	16
--	----

SECTION: ARCHITECTURE AND CONSTRUCTION

Андрушко Т.В.

НЕОМОДЕРНІЗМ У ЛЬВІВСЬКІЙ АРХІТЕКТУРІ: ВІД ІСТОРИЧНИХ ВПЛИВІВ ДО ЦИФРОВИХ ПРАКТИК.....	19
---	----

SECTION: ART HISTORY AND LITERATURE

Гуйда М., Яланський А., Цугорка О., Соловей О.

АРТИВІЗМ У ГЛОБАЛЬНОМУ Й УКРАЇНСЬКОМУ КОНТЕКСТІ: ІНСТРУМЕНТ ЗМІН І ІНТЕГРАЦІЇ.....	22
---	----

Попович О.

ДУХОВНЕ ЄДНАННЯ УКРАЇНЦІВ КІНЦЯ ХІХ – ПОЧАТКУ ХХ СТ. (ЗА МАТЕРІАЛАМИ ТВОРЧИХ ВЗАЄМИН О. МАКОВЕЯ ТА Б. ГРІНЧЕНКА).....	26
---	----

SECTION: CULTUROLOGY AND PHILOSOPHY

Герасимчук В.А.

ФУНКЦІОНУВАННЯ ГРЕЦЬКОГО ІМЕНОСЛОВА В УКРАЇНСЬКІЙ АНТРОПОНІМІЦІ.....	30
---	----

Никифоров А.М., Бойченко М.А., Гулей О.В., Никифоров А.М.

ТЕХНОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ВІТРАЖНОГО МИСТЕЦТВА.....	33
--	----

8. Жанна Кадирова: трансформація війни через мистецтво [Електронний ресурс] // Contemporary Ukrainian Art. – Режим доступу: <https://cuart.org.ua> (дата звернення: 20.01.2025).
9. Втрачений дім: виставка українських митців [Електронний ресурс] // Art Ukraine. – Режим доступу: <https://artukraine.com.ua> (дата звернення: 20.01.2025).
10. Афанасьєв Ю. Л., Мазепа В. І., Оніщенко О. І. Культуротворчий потенціал мистецтва в сучасному суспільстві. – Київ: Наукова думка, 2020.
11. Зязюн І. А., Рудницька О. П. Методологічні підходи до мистецької освіти. – Харків: Освіта України, 2018.
12. Революція гідності у мистецтві: виставкові проєкти 2014–2024 рр. / За ред. Г. М. Падалки. – Львів: Арт-простір, 2024.

ДУХОВНЕ ЄДНАННЯ УКРАЇНЦІВ КІНЦЯ ХІХ – ПОЧАТКУ ХХ СТ. (ЗА МАТЕРІАЛАМИ ТВОРЧИХ ВЗАЄМИН О. МАКОВЕЯ ТА Б. ГРІНЧЕНКА)

Попович Олександр

канд. філол. наук, доцент

Кафедра української літератури

Чернівецький національний університет

імені Юрія Федьковича

Останні десятиліття ХІХ – перші два десятиліття ХХ ст. – активний період духовного єднання українців, розмежованих державними кордонами двох імперій – російської та Австро-Угорської. Чи не найбільшу лепту у процес утвердження ідеї соборності внесли тогочасні українські письменники. За приклад можуть служити творчі взаємини галичанина Осипа Маковея та наддніпрянця Бориса Грінченка.

На початку 90-х років ХІХ ст. О. Маковей входив у літературу як письменник та журналіст, він уважно перечитував художні публікації, переклади, публіцистичні замітки Б. Грінченка у львівській українській періодиці («Діло», «Зоря», «Дзвінок»), відстежував дискусію, яка упродовж 1892-1893 років точилася на сторінках чернівецької «Буковини» між П. Вартовим (псевдонім Б. Грінченка) та М. Драгомановим. Ті питання національного освітнього та культурного життя, які порушили у своїх статтях дискусанти, стали змістом життя О. Маковея у його письменницькій та журналістсько-видавничій, науковій та педагогічній діяльності.

У 1895 р. О. Маковей очолив редакцію чернівецької народовської газети «Буковина»; редакційну політику щоденника спрямовував на досягнення єдиної мети – духовне єднання українців незалежно від кордонів. Фокусуючи свій погляд на Наддніпрянщину, редактор постійно вміщував у часописі твори українських письменників чи статті про них. Серед таких імен виокремлюємо й

Б. Грінченка. Так у редакційній статті «Література й жите на Україні» (Буковина. 1897. 12 (24) липня) редакція привернула увагу читачів до актуальності статті М. Гримача (псевдонім Б. Грінченка), що друкувалася перед тим у «Зорі» під таким же заголовком. Коментуючи публікацію Б. Грінченка, редакція газети вирізняє головне питання в ній, яке порушив автор – «...через що така вбога народна література на Україні, такий малий просвітний український рух». Далі у статті, як відповідь на порушене питання, наведено слова самого ж Б. Грінченка. Він звинувачує у всьому тодішню царську систему, «що мала на меті знищити український народ яко націю». Тут же резонно ставить запитання: «через віщо-ж така система повстала, через віщо-ж вона так сильно держиться, таку силу має? На чому її збудовано?». Автор сам дає відповідь: «Наш найгірший ворог – ... рабський дух, який живе в наших душах, в наших розумах». Зрозуміло, що думки такого ґтибу були спрямовані на пробудження в буковинських українців національних почуттів

У 154 числі «Буковини» (1897. 13 (25) липня) О. Маковей вмістив передрук із «Зорі» статті М. Гримача «Про пам'ятник Котляревському». Публікація має гострий критичний характер, оскільки станом на перше жовтня 1896 р. було зібрано лише 6418 рублів 12 копійок на спорудження пам'ятника зачинателеві нової української літератури, у той час як, наприклад, на пам'ятник А. Міцкевичу за короткий час поляки зібрали сто дев'ять тисяч. Б. Грінченко визначає роль І. Котляревського в історії літературного процесу, заявляючи, що він «повинен стояти в першому ряді, бо се він перший збудив після тяжкого сну нашого нашу націю та й увів її до гурту живих та культурних націй. І через те йому попереду перед усіма (не минаючи тут і Шевченка) треба становити монумента». Критикуючи неенергічність («по простому кажучи ледарство») українців та тих, хто витрачає десятки, сотні, а то й тисячі рублів задля власної втіхи, автор водночас закликає щоб не соромитися називати себе українцями, потрібно «швидше зробити з сих мізерних семи тисячів хоч 20!». Отже, Б. Грінченко переконливо доніс галичанам та буковинцям нагальну необхідність долучитися до збору коштів на спорудження пам'ятника «батькові нашої нової літератури» в Полтаві.

«Буковина» під кермуванням О. Маковея майже у кожному числі в рубриці «Новинки» подавала інформацію про видання творів письменників Наддніпрянщини, в т. ч. і Б. Грінченка (Буковина. 1896. 13 (25) січня; 1897. 23 лютого (7 березня)). Прихильне і в той же час об'єктивне ставлення О. Маковея до творчості Б. Грінченка прочитуємо у його відгукові на драматичні твори побратима по перу – «Ясні зорі» та «Нахмарило» [8], відзначених преміями на галицькому конкурсі драматичних творів у 1895 р.

З 1898 р. О. Маковей став одним із редакторів «Літературно-наукового вісника», тоді між ним і Б. Грінченком зав'язалося листування. Більш ніж у двох десятках листів, що зберігаються у відділі рукописних фондів і текстології Інституту літератури НАН України та в Інституті рукопису НБ України ім. В. І. Вернадського, знаходимо цікаві міркування обох майстрів слова щодо стану та проблем розвитку української літератури, видавничої справи на межі XIX і XX

ст. Так з листа О. Маковей від 28 вересня 1898 р. дізнаємося про його запрошення Б. Грінченка приїхати до Львова на святкування столітнього ювілею «Енеїди» та участі у з'їзді літераторів, заснуванні видавничої спілки тощо. Дізнавшись про те, що Б. Грінченко хоче видавати літературний альманах, О. Маковей у листі від 25 липня 1898 р. підтримав таку ініціативу і запропонував помістити в ньому твори письменників-галичан та буковинців – О. Кобилянської, Т. Ветлини-Бордуляка, С. Коваліва, Г. Цеглинського, Б. Лепкого, Д. Лукіяновича, Є. Ярошинської та ін. У листі від 14 травня 1898 р. О. Маковей дорікає письменникам-наддніпрянцям, що не надсилають своїх творів до «ЛНВ». На адресу Б. Грінченка галицький письменник і редактор на початку ХХ ст. надсилав для друку й свої твори у «Новій громаді» та в «Громадській думці».

Б. Грінченко зі свого боку вже з перших листів висловлював думку про львівський «ЛНВ» - коли хвалив, а коли й ганив за видрукування не завжди вдалим письменницьких спроб. Він дякує О. Маковеєві за надіслані до «Дубового листа» твори письменників з Галичини та Буковини (лист від 30 жовтня 1898 р.), просить його надіслати свою біографію, бібліографію праць для «Енциклопедичного словаря» (лист від 25 травня 1901 р.), ділиться власною бідою – арешт доньки, через що не зміг прочитати повісті «Ярошенко» О. Маковей (лист від 18 березня 1906 р.).

Як засвідчує епістолярій обох митців, їхні взаємини були дружніми. На жаль, Б. Грінченко на запрошення галичан приїхати до Львова на відзначення століття нової української літератури не зміг через зайнятість роботою у чернігівському земстві. Від імені культурно-освітніх діячів Чернігівщини він надіслав галичанам вітальну адресу.

У процесі листування письменники обмінялися лише своїми світлинами, а омріяна зустріч відбулася наприкінці 1904 року в Києві, куди О. Маковей прибув удруге як запрошений М. Лисенком на відзначення 35-річчя літературної діяльності І. Нечуя-Левицького. Тоді й очно познайомилися два представники української культури з різних частин української землі.

Отож, творчі взаємини О. Маковей та Б. Грінченка мали на той час надто важливе значення для духовної консолідації як письменницьких сил, так і всього українського народу в цілому. Детальніше вивчення цього питання дасть можливість доповнити ще не до кінця з'ясовані окремі сторінки в історії українського культурного процесу межі ХІХ-ХХ століть.

Список використаних джерел

1. Буковина. 1896. 13 (25) січня; 1897. 23 лютого (7 березня); 12 (24) липня; 13 (25) липня.
2. Лист О. Маковей до Б. Грінченка з Львова від 14 травня 1898 р. Інститут рукопису НБУ ім. В. І. Вернадського. Ф. ІІІ. №38670.
3. Лист О. Маковей до Б. Грінченка з Львова від 25 липня 1898 р. Інститут рукопису НБУ ім. В. І. Вернадського. Ф. ІІІ. №38667.
4. Лист О. Маковей до Б. Грінченка з Львова від 28 вересня 1898 р. Інститут рукопису НБУ ім. В. І. Вернадського. Ф. ІІІ. №38664.

5. Лист Б. Грінченка до О. Маковея з Чернігова від 30 жовтня 1898 р. Відділ рукописних фондів і текстології Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України. Ф. 59. №850.
6. Лист Б. Грінченка до О. Маковея з Чернігова від 28 травня 1901 р. Відділ рукописних фондів і текстології Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України. Ф. 59. №851.
7. Лист Б. Грінченка до О. Маковея з Києва від 18 березня 1906 р. Відділ рукописних фондів і текстології Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України. Ф. 59. №852.
8. Маковей О. Новини нашої літератури. [Рубрика]. Ясні зорі. Драма на 5 дій. Написав Борис Гринченко. Львів, 1897. Сторін 132; Нахмарило. (Дядькові примхи). Комедія на чотири дії. Написав Борис Гринченко. У Львові, 1897. Сторін 5. Літературно-науковий вісник. Т.2. Кн.4. Львів, 1898. С.29-37.